

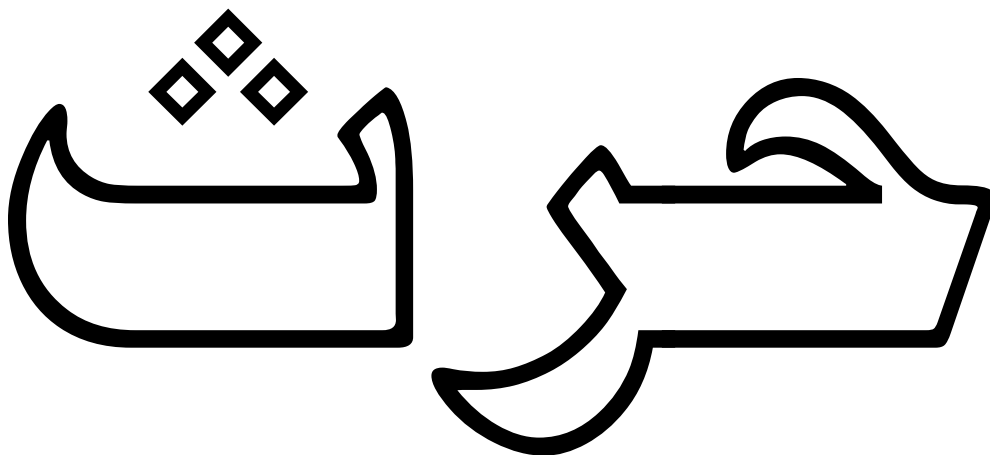

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۲۷۲

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۳۷۲، «حرث» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «حرث» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «حرث» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۳۷۲
ریشه	حرث
تعداد تکرار	۱۴
تعداد مشتقات	۸
تعداد ریشه مرتبط	۸۷

فهرست مشتقات

۱. الحُرْتُ (۲)	۳. حُرْتُوْنَ (۱)	۵. حَرَتْ (۳)	۷. حَرْتِكُمْ (۱)
۲. الحُرْتُ (۳)	۴. حَرْتُ (۲)	۶. حَرْتِكُمْ (۱)	۸. حَرْتِه (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اتی (۵)	۱۹. حیب (۲)	۳۷. رُئِ (۱)	۵۵. طعم (۱)	۷۳. مثل (۲)
۲. اخر (۶)	۲۰. حجر (۱)	۳۸. زعم (۲)	۵۶. ظلم (۲)	۷۴. نسل (۱)
۳. ارض (۲)	۲۱. حرث (۸)	۳۹. زید (۳)	۵۷. ظهر (۱)	۷۵. نسو (۳)
۴. الله (۱۰)	۲۲. حرم (۱)	۴۰. زین (۱)	۵۸. علم (۲)	۷۶. نصب (۴)
۵. اله (۱۰)	۲۳. حسن (۱)	۴۱. سعی (۱)	۵۹. غنو (۱)	۷۷. نعم (۵)
۶. امن (۲)	۲۴. حقق (۱)	۴۲. سقی (۱)	۶۰. غنم (۱)	۷۸. نفس (۴)
۷. انس (۱)	۲۵. حکم (۳)	۴۳. سلم (۱)	۶۱. فری (۲)	۷۹. نفش (۱)
۸. انن (۴)	۲۶. حی (۲)	۴۴. سلیمان (۱)	۶۲. فسد (۲)	۸۰. نفق (۱)
۹. اننی (۲)	۲۷. خیل (۱)	۴۵. سمو (۱)	۶۳. فضض (۱)	۸۱. هلك (۲)
۱۰. اوب (۱)	۲۸. داود (۱)	۴۶. سوء (۱)	۶۴. فعل (۱)	۸۲. وسم (۱)
۱۱. اون (۱)	۲۹. دنو (۵)	۴۷. سوم (۱)	۶۵. قدم (۲)	۸۳. وشى (۱)
۱۲. بشر (۲)	۳۰. ذبح (۱)	۴۸. شرک (۳)	۶۶. قنطر (۲)	۸۴. وصل (۲)
۱۳. بقر (۱)	۳۱. ذره (۱)	۴۹. شهد (۱)	۶۷. قول (۵)	۸۵. وقى (۲)
۱۴. بنو (۱)	۳۲. ذکر (۱)	۵۰. شهو (۱)	۶۸. قوم (۲)	۸۶. وله (۱۰)
۱۵. ثور (۱)	۳۳. ذلل (۱)	۵۱. شىء (۳)	۶۹. کود (۱)	۸۷. ولى (۱)
۱۶. جزى (۱)	۳۴. ذهب (۱)	۵۲. صرر (۱)	۷۰. کون (۱۱)	
۱۷. جعل (۱)	۳۵. روح (۱)	۵۳. صرم (۱)	۷۱. لقی (۲)	
۱۸. جىء (۱)	۳۶. رود (۶)	۵۴. صوب (۱)	۷۲. متع (۱)	

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۷۱} قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذَلُولٌ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةً لَا شِيبَةَ فِيهَا قَالُوا الْآنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ فَذَجَبُوهَا وَ مَا كَادُوا يَعْلَمُونَ
۲. {البقرة - ۲۰۵} وَإِذَا تَوَلَّى سَعَى فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ
۳. {البقرة - ۲۲۳} نَسِئُوا لَكُمْ حَرْثَكُمْ لَكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّى شِئْتُمْ وَقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ وَ اتَّقُوا اللَّهَ وَ اعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلَاقُوهُ وَ يُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ
۴. {البقرة - ۲۲۳} نَسِئُوا لَكُمْ حَرْثَكُمْ لَكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّى شِئْتُمْ وَقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ وَ اتَّقُوا اللَّهَ وَ اعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلَاقُوهُ وَ يُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ
۵. {آل عمران - ۱۴} زَيْنَ اللَّيَالِي حُبِّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النَّسَاءِ وَ النَّبِينِ وَ الْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَ الْفِضَّةِ وَ الْحَبْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَ الْأَنْعَامِ وَ الْحَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ اللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ
۶. {آل عمران - ۱۱۷} مَثَلٌ مِمَّا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ وَ مَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَ لَكِنِ أَنفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ
۷. {الأنعام - ۱۳} وَ جَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَ الْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ بِرِغْمِهِمْ وَ هَذَا لِشُرَكَائِنَا فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَ مَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَى شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ
۸. {الأنعام - ۱۳} قَالُوا هَذِهِ أَنْعَامٌ وَ حَرْثٌ جِجْرٌ لَا يَطْعَمُهَا إِلَّا مَنْ نَشَاءُ بِرِغْمِهِمْ وَ أَنْعَامٌ حَرَمَتْ ظُهُورُهَا وَ أَنْعَامٌ لَا يَذْكُرُونَ اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلَيْهِمْ سَبَّحَرْتَهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ
۹. {الأنبياء - ۷۸} وَ دَاوُدَ وَ سُلَيْمَانَ إِذْ يَخْتَصِمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَقَتْ فِيهِ عَنَمُ الْقَوْمِ وَ كُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ
۱۰. {الشورى - ۲۰} مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَ مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ
۱۱. {الشورى - ۲۰} مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَ مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ
۱۲. {الشورى - ۲۰} مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَ مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ
۱۳. {الواقعة - ۶۳} أَ قَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ
۱۴. {القلم - ۲۲} أَنْ اغْدُوا عَلَى حَرْثِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَارِمِينَ